

Carl Vilhelm Horstmann 1847 - 1903 - min farmors morbror!

Carl Vilhelm Andersen Horstmann blev født 23. oktober 1847 på Den Kongelige Fødselstiftelse (1) som uægte barn af Marie Sophie Andersen og Niels Edvard Horstmann. Der i 1848 bliver gift ved hjemmecopulation.

Han var ældste barn i en børneflokk på angivet 10 børn, hvoraf de 6 døde som små. Hans far, der var soldat, tambour og arbejdsmand var med i krigen 1848-1850, han overlevede krigen, men døde kun 35 år i 1857 af lungeskoldbrand.

Carl Vilhelm blev elev på Det kongelige opfostringshus i Academigade i København ifølge FT1860 (2) og blev uddannet Typograf.

Opfostringshuset var en kostskole. Der blev optaget ca. 200 fattige drenge fra 7 års alderen. De fik undervisning i læsning, skrivning og regning. Drengene skulle også tjene på fabrikker og hos handelsmænd og søfolk. En del af skolens formål var at hjælpe dansk erhverv og handel.

Fattigvæsenet bestemte, at stiftelsen skulle fungere som en belønningsskole for byens dygtigste drenge. Det ophørte, da opfostringshuset i 1857 blev underlagt Magistratens 1. afdeling i Københavns Kommune.

Han kom til Vejle og blev gift 3. december 1870 (5) 23 år gammel med Ane Martine Christensen 23 år, der var datter af en skræddermester. Hun er født 14. september 1849 (4).

De får sammen 4 børn. De første 2 Sofus Christian 12. september 1871 (6) og Thorvald 28. juli 1874 (7) i Vejle, så tager de til København og bor først i Bangertsgade 12, hvor de får Karl Martin Pauli født 29. januar 1877 (8), og dernæst bor de i FT1880 Nørregade 49, bagbygning, kvisten (9) og får Anne Marie 17. april 1881, der bliver født på den kongelige fødselsstiftelse (10).

Den 12. december får Carl Vilhelm og hans søn Thorvald hjælp fra fattigvæsenet fra 23/12 til 31/12 fra Vejle i forbindelse med en rekonvalscens (14) - jeg ved ikke, hvad han eller sønnen er kommet ud for forinden.

Den 19. april 1882 dør Ane Martine Horstmann 32 år gammel på Kommunehospitalet på grund af nyrebetændelse (11).

Carl Vilhelm Horstmann er nu 34 år og enke og står alene med 4 børn mellem 1 og 11 år.

Han bliver anholdt 25. april **1882** for betleri (12) en uge efter sin kones død.

1882 den 8. juni bliver Carl Vilhelm Horstmann løsladt efter 12 Dages tvangsarbejde for betleri og sendt til Vejle (13).

Ladegården - Fattiggård og arbejdsanstalt i Kbh.

Selvom der i København var mange arbejdspladser, var det ikke alle, der klarede sig godt. Tiggeri var blevet forbudt i 1708.

Der var fattigvæsen, men de uværdigt trængende, dvs. de arbejdsføre, skulle forvises fra lokalområdet og sendes i tvangsarbejde i landets manufakturhuse. Der var krav om arbejde og pligt til selvforsørgelse.

Straffen for betleri (tiggeri) var tvangsarbejde i et antal dage eller fængsel på vand og brød.

En typisk arbejderfamilie kunne stort set klare sig rimeligt for de penge, forældre og børn kunne tjene hjem. Men så snart sygdom, arbejdsløshed, ulykke eller uforudsete begivenheder viste sig, kunne det vælte læsset og starte en ond cirkel.

Hvad der sker med Carl Vilhelm Horstmann og de 4 børn de næste år indtil børnene kan klare sig selv, ved jeg ikke. Men jeg finder alle børnene hver for sig i FT1901 og senere, så de voksede op og kom i vej.

Mht. Carl Vilhelm Horstmann gik det som følger:

Han har åbenbart slået sine folder en tid i Odense og fået mere en et barn, da Odense efterlyser ham senere som alimentant, en der mangler at betale børnepenge. Jeg fandt kun dette barn, der desværre døde tidligt.

1885 den 13. juli Født Carl Sophus Horstmann, død den 6. august 1885, udlagte barnefader typograf Carl Vilhelm Horstmann. Moder Maren Sofie Jensen, 34, Albanigade 17, Odense (15).

Når man følger Carl Vilhelm Horstmann fra 1882 til 1903, går det ham som mange andre, der ikke kan forsørge sig selv. Han bevæger sig rundt i det københavnske område og kommer gang på gang i kontakt med myndighederne. Han bliver anholdt for betleri (tiggeri), kommer i kontakt med diverse sociale institutioner og bliver sendt i tvangsarbejde. Københavns Kommune sender ham til Vejle kommune, der åbenbart har forpligtelse for ham, for at få dækket sine omkostninger. Det samme gør Odense kommune.

Tvangsarbejdet kunne bestå af poseklistring, syning af flaskehylstre, knytning af sejl garn og oppilning af gammelt tovværk. Om sommeren arbejdede nogen med at save og hugge brænde.

Her er hvad jeg yderligere har fundet om Carl Vilhelm Horstmann.

1887 DØMT 13. marts Carl Vilhelm Horstmann, for mulkt (bøde). En regning på 1 kr og 7 øre for 2 dages almindeligt fængsel sendes formodentlig til Vejle. Han bliver løsladt 15. marts (16), Odense arrest.

Han beskrives som almindelig af højde og bygning, mørkt hår og skæg i hele hovedet, blå øjne.

1888 den 29. marts 1888 bliver han anholdt for bedrageri og sat på vand og brød i 10 dage med 2 dages mellemrum og ialt 37 dage i arrest. Han beskrives som høj, kraftig af bygning, mørkt hår og fuldskæg. Han bliver løsladt 5. maj 1888. Regning på 17 kr og 7 3/4 øre. (17), Odense arrest.

1888 Den 29. november 1888 bliver han efterlyst alimentant, nok for at skylde børnebidrag af Odense byfoged (18).

1891 den 9. juli bliver Carl Vilhelm Horstmann afleveret til fattigvæsenet, 43 år gammel (19).

1894 den 25. januar anholdt for betleri (20)

1894 den 8. marts bliver han løsladt, 47 år gammel, efter 18 dages tvangsarbejde for betleri. Han overgives til fattigvæsenet (21).

1894 21. juli bliver han anholdt for betleri (22). Han bliver løsladt den 20. september 1894 efter udstået straf 30. dages tvangsarbejde for betleri (23).

I FT**1895** skulle han være i Farvergade 15 (24), der er et opholdssted for enlige mænd, måske under fattigvæsenet og med forbinelse til Vartov?

1896 den 1. februar bliver han løsladt, 48 år gammel efter 42 dages tvangsarbejde for betleri og afleveret til fattigvæsenet (25).

1897 den 18. juli 1897 efterlyses han af Byfogeden i Odense, sidste kendte opholdssted er Vejle fattiggård (26).

1898 7. juni fra Vejle til Fredensgade 23 5. sal hos Levin (24).

1898 tirsdag den 29. november Efterlyst Alimentant (25)

Typograf Carl Vilhelm Horstmann, født den 23 Okt. 1847 i København. Underretning til Byfogden i Odense

I FT**1901** er han 53 år og kreaturpasser på Bornholm (27).

1903 den 25. august løslades han efter 12 dages tvangsarbejde for betleri og sendes til Vejle (28).

1903 29. august Aflyst Alimentant (29)

1903 den 7. december dør Carl Vilhelm Horstmann som fattiglem på Vejle fattiggård, 56 år gammel, af progressiv anæmi(22).

Kreaturpasser

Tvangsarbejde

Vejle Fattiggård ca. 1930

Fattiggården ses til højre med den hvide gavl ud mod Sønderåen. Lige midt i billedet kan man se institutionens hvide vaskehus ved åen.

Ifølge fattigloven fra 1803 skulle myndighederne indrette bosteder, hvor de fattige kunne få husly. de skulle "have tilstrækkelig god og sund, men tarvelig kost". Forplejningen kunne bestå af grød, vælling, kål, ærter, flæsk, kød, fisk, kartofler og brød. Portionerne var ikke store.

Fattiglemmerne arbejde så godt de kunne. De skulle med "flid og villighed udføre det pålagte arbejde." Det var forbudt at drikke brændevin. Senere blev rygning tilladt at ryge, og mændene fik tildelt 10 øre om ugen til køb af skrå- eller røgtobak. Det er forbudt at synge og tale højt. Der bliver forlangt orden, lydighed og taknemmelighed. Fattiglemmerne måtte ikke forlade stedet eller modtage besøg uden tilladelse af fattiginspektøren.